

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/205/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4022200177
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Martinčeková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:4022200177.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobkyne: W. E. M., I. XX.XX.XXXX, Z. Z. XXXX/XX, XXX XX I., právne zastúpená JUDr. Gabrielou Strýčekovou, advokátkou, so sídlom, Coboriho 2, 949 01 Nitra, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 22024-5/2017-BA zo dňa 11.05.2017, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sa/28/2022-182 zo dňa 06.06.2022, takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť žalobkyne sa zamietla.
- II. Žalovanej sa náhrada trov kasačného konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Krajský súd v Nitre (ďalej tiež len „správny súd“) v poradí druhým rozsudkom č. k. 23Sa/28/2022-182 zo dňa 06.06.2022 (ďalej tiež len „napadnutý rozsudok“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovanej č. 22024-5/2017-BA zo dňa 11.05.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“). Správny súd žalovanej nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. Preskúmaným rozhodnutím žalovaná v celom rozsahu zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra č. 14819-1/2016-NR zo dňa 23.05.2016 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) vo veci nezániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia žalobkyne ako samostatne zárobkovo činné osoby (ďalej len „SZČO“) k 31.01.2008.

3. Prvostupňový správny orgán poukázal na § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“, resp. zákon č. „461/2003 Z.z.“) v znení účinnom od 01.01.2008 do 31.12.2010 a skonštatoval, že na základe údajov poskytnutých Slovenskou lekárskou komorou (ďalej len „SLK“) zistil, že žalobkyňa je držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekára od 21.07.2005. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa dňa 31.01.2008 nezániklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie SZČO. Žalobkyňa si podala odhlášku s povinného poistenia dňa 01.02.2008 s nesprávnym dátumom zániku k 31.01.2008.

4. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia žalovaná skonštatovala, že SLK vydala dňa 21.07.2005 žalobkyňu licenciu č. L1A/NR/0403/05 v odbore dermatovenerológia a pediatrika dermatovenerológia (pozn. správny súd tu nesprávne citoval z rozhodnutia žalovanej, keď uviedol, že žalobkyňa bola dňa 13.07.2005 vydaná licencia č. L1C/NR/0403/05 v odbore dermatovenerológia). Podľa údajov Finančného riaditeľstva SR príjem žalobkyne z podnikania podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003

Z. z. o dani z príjmov (ďalej len „zákon č. 595/2003 Z. z.“) za rok 2006 presiahol zákonom stanovenú sumu 91 200 Sk, jej príjem bol 1 010 663 Sk. Žalovaná skonštatovala, že v prípade, ak SZČO - lekár, má platnú licenciu L1A (bez ohľadu na skutočnosť, či ju aktívne využíva) a v rozhodujúcom období má príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti vyšší ako je zákonom stanovená hranica SZČO - lekárovi, povinné sociálne poistenie vzniká, resp. pokračuje. Z dôvodu nesprávne podaného registračného listu fyzickej osoby - odhlásky s dátumom zániku poistenia 31.01.2008 prvostupňový správny orgán rozhodol, že žalobkyni ako SZČO nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 31.01.2008.

5. Správny súd poukázal na rozsudok Krajského súdu v Nitre č. 23Sa/81/2017-92 zo dňa 29.01.2018, ktorým zrušil rozhodnutie žalovanej a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Uvedený rozsudok správneho súdu bol zrušený rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“, resp. „kasačný súd“) sp. zn. 7Sžsk/116/2018 zo dňa 30.03.2022 a vec bola vrátená správne mu súdu na ďalšie konanie (bod 16 odôvodnenia napadnutého rozsudku).

6. Správny súd s poukazom na závery rozsudku kasačného súdu sp. zn. 7Sžsk/116/2018 zo dňa 30.03.2022, s poukazom na právne závery vyplývajúce z rozhodnutia veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „veľký senát NS SR“) sp. zn. 1Vs/3/2019 zo dňa 24.11.2020 a Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. IV.ÚS 610/2021-22 zo dňa 30.11.2021 opätovne preskúmal napadnuté rozhodnutia správnych orgánov po zrušení rozsudku kasačným súdom a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

7. Z obsahu administratívneho spisu mal súd za preukázané (bod 31 odôvodnenia napadnutého rozsudku), že žalobkyňa aj po vydaní rozhodnutia Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktorým jej bolo zrušené povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení v odbore dermatovenerológia dňom 17.01.2008 (pozn. povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti bolo zrušené dňom 31.01.2008, a to rozhodnutím Nitrianskeho samosprávneho kraja č. NI: CS: 51/2008 zo dňa 17.01.2008) bola naďalej držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v odbore dermatovenerológia na základe rozhodnutia SLK č. L1A/NR/0403/05 a za predchádzajúce rozhodné obdobie vykazovala príjem, nezaniklo jej povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 31.01.2008, keďže v intenciách názoru veľkého senátu NS SR v spojení s rozhodnutím Ústavného súdu SR žalobkyňa ako držiteľka licencie L1A mala postavenie SZČO v zmysle § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z., pretože neexistuje žiadna vonkajšia prekážka nezávislá od jej vôle ako držiteľka tejto licencie, ktorá by jej bránila vykonávať samostatnú zdravotnícku prax, teda poskytovať zdravotnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení prevádzkovanom iným poskytovateľom alebo na inom mieste. Na to, aby licencia L1A nebola oprávnením podľa § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. musela by existovať objektívna nemožnosť vykonávať činnosť, ktorá nespočíva v konaní, resp. v nekonaní držiteľka oprávnenia.

8. Záverom správny súd skonštatoval (bod 32 odôvodnenia rozsudku správneho súdu), že podmienky vzniku a zániku povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia sú presne stanovené v zákone č. 461/2003 Z. z., ktorý nepozná ustanovenie upravujúce zmiernenie tvrdosti zákona alebo uplatňovanie výnimiek u jednotlivých poistencov. Z toho dôvodu námietka žalobkyne, že postup žalovanej v danej veci bol nespravodlivý, je právne irelevantná.

9. Proti tomuto rozsudku podala kasačnú sťažnosť žalobkyňa (ďalej aj ako „sťažovateľka“) z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení do 30.06.2023 (ďalej len „SSP“) a žiadala, aby kasačný súd zmenil rozsudok správneho súdu tak, že zruší preskúmané rozhodnutie žalovanej, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a vec vráti žalovanej na ďalšie konanie. Zároveň žiadala o priznanie práva na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

10. Sťažovateľka považuje posúdenie správneho súdu za nesprávne a rozsudok za formalistický. Správny súd sa v konaní nezaoberal zákonnosťou rozhodnutia a postupu žalovanej, ktorá žalobkyni oznámila začatie nedávkového konania rozhodnutím zo dňa 23.05.2016, na základe ktorého žalobkyňa získala takmer po ôsmich rokoch vedomosť o tom, že dňa 31.01.2008 jej nezaniklo povinné poistenie ako SZČO a to len na základe toho, že bola držiteľkou licencie L1A, na základe ktorej podnikateľskú činnosť ako SZČO nevykonávala, keďže od 01.02.2008 poskytovala zdravotnú starostlivosť výlučne v

ambulancii dermatovenerológie u právnickej osoby MUDr. Zuzana Stehlová, s.r.o., v ktorej spoločnosti vykonávala odborného zástupcu na základe licencie vydanéj č. L1C/NR/0403/15, a to do dňa 18.11.2020, ktorým predmetnú činnosť ukončila.

11. Sťažovateľka uviedla, že sa žalobou domáhala preskúmania zákonnosti postupu správneho orgánu. Je podľa nej prekvapujúce, že žalovaná po ôsmich rokoch rozhodla bez súčinnosti žalobkyne o nezániku povinného poistenia. Nezákonosť rozhodnutia podľa nej podporuje aj to, že od roku 2017 sú žalovanou prerušené správne konania a lehoty neplynú. Tento postup žalovanej je podľa nej pochybný a z hľadiska zásad SSP má byť tiež preskúmaný, keďže narúša princíp právnej istoty.

12. Podľa sťažovateľky sa mal správny súd v napadnutom rozsudku vysporiadať so svojou argumentáciou v odôvodnení predchádzajúceho rozsudku, ktorým zrušil rozhodnutie žalovanej. Nevyriešil otázku, či žalovaná bola oprávnená posudzovať zánik povinného poistenia spätne a ani rozhodnutie žalovanej neodôvodňuje spätné posúdenie právneho posúdenia žalobkyne ako SZČO. Namietala, že správny súd, ktorý v predchádzajúcom rozsudku zdôraznil predovšetkým povinnosť orgánov štátnej moci svojou činnosťou napĺňať legitímne očakávanú predstavu jednotlivca o právnom štáte, ktorého súčasťou je právna istota, neprišiel k záveru, že ustanovenie § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení v znení platnom do 31.12.2010 je v rozpore s čl. 1 ods. 1 prvá veta a čl. 46 ods. 1 Ústavného zákona č. 460/1992 Z. z. (ďalej len „Ústava SR“).

13. Sťažovateľka vyčíta správne mu súdu, že sa sústredil len na držbu licencie L1 a nezaoberal sa procesnou stránkou. Je toho názoru, že sa súd účelovo odmietol zaoberať otázkou, či žalovaná bola oprávnená rozhodovať o nezániku povinného poistenia spätne k 01.02.2008 v máji 2016 a sporným zostáva aj retrospektívne uplatňovanie novely zákona o sociálnom poistení účinného od 01.01.2015. Rozsudok správneho súdu považuje sťažovateľka za nepreskúmateľný. Sťažovateľka tiež poukázala na to, že správny súd na dvoch miestach v odôvodnení rozsudku uviedol nesprávnu pobočku žalovanej Levice, namiesto pobočky v Nitre.

14. Žalovaná sa k obsahu kasačnej sťažnosti vyjadrila podaním zo dňa 11.10.2022, v ktorom o.i. uviedla, že správny súd bol povinný rešpektovať právny názor kasačného súdu, ktorý bol jasne a zrozumiteľne vyslovený v rozsudku sp. zn. 7Sžsk/116/2018 zo dňa 30.03.2022. Má za to, že sťažovateľka de facto spochybňuje zákonnosť rozsudku kasačného súdu. Skonštatovala, že dôvody podanej kasačnej sťažnosti sú v podstate totožné s dôvodmi správnej žaloby. Žalovaná má za to, že rozhodnutia boli vydané v súlade so zákonom o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010 a v jeho medziach. Kasačnému súdu navrhla kasačnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú.

15. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou a je prípustná, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), po oboznámení sa s administratívnym a súdnym spisom a po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti, ktorými nebol viazaný (§ 453 ods. 2 SSP), zistil, že tieto sú v nedôvodné, pričom sám nezistil dôvody na zrušenie napadnutého rozsudku a preto je potrebné kasačnú sťažnosť zamietnuť z nasledovných dôvodov:

16. Podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2010 samostatne zárobkovo činná osoba podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu.

17. Podľa § 14 ods. 1 písm. b) cit. zákona povinne nemocensky poistení sú samostatne zárobkovo činná osoba, ktorej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9.

18. Podľa § 15 ods. 1 písm. b) cit. zákona povinne dôchodkovo poistení sú samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá je povinne nemocensky poistená.

19. Podľa § 21 ods. 1 cit. zákona povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnéj osobe vzniká od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom

roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9, a zaniká 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9, ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Podľa § 21 ods. 4 písm. b) cit. zákona povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniká vždy samostatne zárobkovo činnejšou osobou uvedenou v § 5 písm. b) a c) dňom zániku týchto oprávnení, a samostatne zárobkovo činnejšou osobou uvedenou v § 5 písm. c) odo dňa vzniku pracovného pomeru, v ktorom na výkon činnosti je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, ak od tohto dňa podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnejšou osoby uvedenejšou v § 5 písm. c).

21. Podľa § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 578/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 578/2004 Z. z.“) zdravotnícke povolanie sa vykonáva na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (§ 10).

22. Podľa § 10 ods. 1 cit. zákona samostatnú zdravotnícku prax môžu vykonávať zdravotnícki pracovníci v povolani lekář, zubný lekář, sestra, pôrodná asistentka, fyzioterapeut, liečebný pedagóg, logopéd, psychológ a masér. Na výkon samostatnej zdravotníckej praxe sa vyžaduje licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (§ 68 ods. 1 písm. a/).

23. Podľa § 10 ods. 2 cit. zákona samostatná zdravotnícka prax podľa odseku 1 je poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia, ak v odseku 3 nie je ustanovené inak, alebo na inom mieste ako v zdravotníckom zariadení.

24. Predmetom kasačného konania je posúdenie správnosti rozhodnutia správneho súdu, ktorý sa po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovanej stotožnil so záverom, že sťažovateľke nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 31.01.2008.

25. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúci z spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, z ktorých dôvodov ich ďalej neopakuje a poukazuje len na pre vec podstatné skutočnosti:

- SLK č. L1A/NR/0403/05 zo dňa 21.07.2005 vydala žalobkyni licenciu na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekář, v odbore: dermatoenerológia, pediatrika dermatovenerológia;
- SLK č. LZA/NR/0403/05 zo dňa 10.02.2015 zrušila žalobkyni licenciu na výkon samostatnej zdravotníckej praxe ku dňu 20.03.2015;
- Podľa výpisu z Finančnej správy SR mala sťažovateľka za zdaňovacie obdobie 2006 príjem z podnikania (§ 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 595/2003 Z.z.) vo výške 1 010 663 Sk;
- Krajský súd v Nitre rozsudkom č. 23Sa/81/2017-92 zo dňa 29.01.2018 zrušil preskúmané rozhodnutie žalovanej a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie;
- Kasačný súd rozsudkom sp. zn. 7Sžsk/116/2018 zo dňa 30.03.2022 zrušil rozsudok správneho súdu č. 23Sa/81/2017-92 zo dňa 29.01.2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie s poukazom na rozhodnutie veľkého senátu NS SR sp. zn. 1Vs/3/2019 zo dňa 24.11.2020 a Ústavného súdu SR č. k. IV.ÚS 610/2021-22 zo dňa 30.11.2021; pričom vyslovil, že „...Sociálna poisťovňa v oboch stupňoch rozhodla v súlade so zákonom o sociálnom poistení, keď rozhodla tak, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnejšou osobou nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 31.01.2008, keďže v intenciách vyššie uvedenejšou názoru veľkého senátu najvyššieho súdu v spojení s rozhodnutím Ústavného súdu SR žalobkyňa ako držiteľka licencie L1A mala postavenie (status) samostatne zárobkovo činnejšou osoby v zmysle § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení. V prípade žalobkyne ako držiteľky licenci L1A je naplnená formálna aj materiálna stránka oprávnenia na výkon činnosti, pretože neexistuje žiadna vonkajšia prekážka nezávislá od jej vôle ako držiteľky tejto licencie, ktorá by jej bránila vykonávať samostatnú zdravotnícku prax, teda poskytovať zdravotnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení prevádzkovanom iným poskytovateľom alebo na inom mieste. Skutočnosť, že

žalobkyňa ako držiteľka tejto licencie L1A uvedenú licenciu nevyužívala, neznamená reálnu nemožnosť jej využívania. Na to, aby licencia L1A nebola oprávnením podľa § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z., by musela existovať objektívna nemožnosť vykonávať činnosť, ktorá nespočíva v konaní, resp. nekonaní držiteľa oprávnenia....“ a uložil správne mu súdu „opätovne sa vecou dôsledne zaoberať, ustáliť zásadné otázky nastolené v konaní, vzťahujúce sa na prejednávanú vec, v ich intenciách posúdiť zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovanej v spojení s rozhodnutiami a postupom prvostupňového správneho orgánu a to v súlade s názorom kasačného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí a vo veci opätovne rozhodnúť a svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo odôvodniť. V novom rozhodnutí vo veci samej rozhodne správny súd opätovne o nároku na náhradu trov konania, vrátane nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).“

26. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému rozsudku správneho súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu, s námietkami sťažovateľky uvedenými v kasačnej sťažnosti a dospel k zhodnému záveru ako správny súd. Kasačný súd nezistil dôvody, pre ktoré by sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku správneho súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku a nejavia sa ako arbitrárne, ale dávajú zrozumiteľným spôsobom a v dostatočnom rozsahu odpoveď na zásadné právne otázky. Je potrebné zdôrazniť, že právnym posúdením veci sa už zaoberal NSS SR vo svojom skoršom rozsudku, ktorým bol správny súd viazaný, pričom od názorov v ňom vyslovených sa kasačný súd nemá dôvod odchyliť.

27. Kasačný súd v súvislosti s postavením lekára ako SZČO poukazuje na predchádzajúci rozsudok kasačného súdu, ktorý poukázal na právny záver uvedený v rozsudku veľkého senátu NS SR v zo dňa 24.11.2020 sp. zn. 1Vs/3/2019, ktorým bolo prekonané jeho skoršie rozhodnutie sp. zn. 1Vs/1/2019. Rozhodnutie veľkého senátu NS SR sp. zn. 1Vs/3/2019 prešlo i testom ústavnosti (ústavná sťažnosť bola Ústavným súdom Slovenskej republiky odmietnutá uznesením sp. zn. IV. ÚS 610/2021 zo dňa 30.11.2021). Kasačný súd vzhľadom na to, že uvedený rozsudok veľkého senátu bol analyzovaný už v predchádzajúcom zrušujúcom rozsudku, nebude podrobne uvádzať odôvodnenie tohto rozsudku, poukazuje len na jeho záver, že je iba na vôli lekára, či popri žiadosti o vydanie licencie L1B, požiadajú aj o vydanie licencie L1A, a či sa rozhodne využiť obe licencie a poskytovať zdravotnú starostlivosť na základe oboch licencií. Držba licencie L1B ani vstup jej držiteľa do pracovného pomeru s prevádzkovateľom zdravotníckeho zariadenia nemá žiaden vplyv na právo držiteľa licencie L1A naďalej vykonávať samostatnú zdravotnícku prax. Vzhľadom na uvedené držiteľ licencie L1A má postavenie (status) samostatne zárobkovo činné osoby v zmysle § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. Rozhodnutie veľkého senátu NS SR je pre súdy záväzné.

28. Kasačný súd konštatuje, že sťažovateľka v spornom období (rok 2008) spĺňala podmienky pre status SZČO podľa § 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2010, pretože mala oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 578/2004 Z. z., upravujúci podmienky pre výkon zdravotníckeho povolania na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (§ 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 578/2004 Z. z.), a to až do 20.03.2015, kedy jej bola licencia L1A zrušená. Zároveň v rozhodnom období (rok 2006) dosiahla príjem z podnikania, ktorý prevyšoval zákonom ustanovenú hranicu, čím boli splnené podmienky pre vznik povinného nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia podľa § 14 ods. 1 písm. b) a § 15 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. v roku 2008. Nebol tak žiaden dôvod, aby jej povinné poistenia zanikli ku dňu 31.01.2008. Podanie odhlášky má len deklaratórny účinok a samo osebe nie je hmotnoprávnym dôvodom pre zánik povinných poistení, rovnako ako rozhodnutie Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktorým bolo žalobkyni zrušené povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení.

29. Sociálna poisťovňa tak v oboch stupňoch rozhodla v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z., keď rozhodla tak, že sťažovateľke ako SZČO nezaniklo povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie 31.01.2008. Kasačný súd sa preto nestotožnil s námietkou sťažovateľky, že správny súd sa nesprávne zameria práve na otázku držby licencie L1A, keďže práve existencia oprávnenia bola jednou z podmienok pre posúdenie ne/zániku povinného poistenia sťažovateľky ako SZČO.

30. K námietke sťažovateľky, že na základe licencie L1A činnosť nevykonávala a teda nedosahovala z nej príjem, kasačný súd uvádza, že žalovaná nebola povinná vo vzťahu k sťažovateľkiným príjmom uvedeným v daňovom priznaní skúmať, z čoho konkrétne plynuli príjmy, ktoré sama sťažovateľka

vykázala v daňovom priznaní za rok 2006 ako príjmy z podnikania. Rozhodujúcim pre posúdenie otázky trvania povinného poistenia bolo, že v príslušnom období sťažovateľka dosiahla zdaniteľné príjmy v kvalifikovanej výške a licencia L1A bola aj v tomto období stále aktívna. Tento názor je plne v súlade s názorom vysloveným v rozsudku veľkého senátu sp. zn. 1Vs/3/2019 zo dňa 24.11.2020. Kasačný súd preto túto sťažnostnú námietku vyhodnotil ako nedôvodnú.

31. Za dôvodnú nie je možné považovať ani námietku sťažovateľky o porušení jej práv v administratívnom konaní, keďže právo vyjadriť sa k veci (resp. možnosť uplatňovať ďalšie svoje procesné práva) mala možnosť realizovať v odvolacom (administratívnom konaní) o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu pobočky, čo aj využila, preto jej práva nemohli byť postupom dotknutých orgánov porušené. Je treba podotknúť, že zákon č. 461/2003 Z. z. neukladá Sociálnej poisťovni povinnosť pred vydaním rozhodnutia dať možnosť vyjadriť sa účastníkovi k zabezpečeným podkladom, prípadne navrhnúť ich doplnenie, a takáto povinnosť by ani nemala praktický význam, pretože všetky skutkovo a právne relevantné otázky sú predmetom z iniciatívy účastníka konania vyvolaného opravného konania. Okrem toho žalobkyňa nesporne disponovala informáciou, že licencia L1A jej nebola zrušená a zostala v platnosti, čo ju oprávňovalo na možnosť jej využívania a takisto si bola vedomá údajov, ktoré sama uviedla v daňovom priznaní, čo boli dva základné momenty pre rozhodnutie Sociálnej poisťovne.

32. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky, že po podaní odhlášky z povinného poistenia mala za to, že jej povinné poistenie skončilo k 31.01.2008 a žalovaná túto skutočnosť 8 rokov nepovažovala za spornú, je potrebné uviesť, že v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodovanie v nedávkovom konaní nie je limitované žiadnou lehotou, teda rozhodnutie môže byť vydané vždy, ak sú na to zákonné dôvody, napr. aj v prípade, ak sa zistí sporný prípad zániku sociálneho poistenia. povinnosť preukazovať skutočnosť rozhodujúce pre vznik, trvanie, prerušenie a zánik povinného poistenia prináleží poistencovi. Ak prvostupňový orgán podstatnú skutočnosť, totiž že žalobkyňa je držiteľkou licencie L1A v povolani lekára aj k 31.01.2008, zistil až na základe údajov poskytnutých Slovenskou lekárskou komorou, čo bolo v rozpore s jej odhláškou ku dňu 31.01.2008, bolo potrebné rozhodnutie vydať, a to aj v prípade, ak sú skutočnosť, ktoré boli pre posúdenie okolností trvania povinného poistenia rozhodujúce, zistené spätne

33. K vágne formulovanej námietke sťažovateľky, že je potrebné preskúmať postup žalovanej v súvislosti s prerušením správnych konaní a neplynutím lehôt, kasačný súd konštatuje, že v tu prejednávanej veci bolo konanie prerušené rozhodnutím žalovanej zo dňa 10.11.2016. Hoci je zrejmé, že žalovaná pristúpila k prerušeniu konania potom, čo vo veci odvolania žalobkyne nerozhodla v lehote podľa § 210 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, súdna prax je jednotná v tom, že nedodržanie procesných lehôt na vydanie správnych rozhodnutí nie je samo osebe takým porušením procesného predpisov, ktoré by mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia.

34. Pokiaľ sťažovateľka namietala „retrospektívne“ uplatňovanie novely zákona o sociálnom poistení účinnom od 01.01.2015, pričom nešpecifikovala otázky, ktoré mali byť podľa nej posúdené podľa tejto právnej úpravy, kasačný súd konštatuje, že obe rozhodnutia správnych orgánov boli vydané v zmysle zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010, preto kasačnú námietku vyhodnotil ako nedôvodnú.

35. K námietke sťažovateľky vzťahujúcej sa k otázke právnej istoty v súvislosti s rozhodnutiami správnych orgánov a rozhodnutím správneho súdu, kasačný súd uvádza, že podľa čl. 2 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov v spojení s § 5 ods. 1 SSP právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. O otázkach, ktoré sú predmetom tohto konania, urobil právne závery veľký senát NS SR rozsudkom z 24.11.2020, sp. zn. 1Vs/3/2019, ktorý je pre senáty najvyššieho správneho súdu záväzný (§ 466 od. 3 SSP) a ktorý je podkladom pre ustálenie rozhodovacej praxe v totožných otázkach. Ak teda žalovaná či správny súd formulovali svoje právne názory so zreteľom naň, nemohlo dôjsť k porušeniu princípu právnej istoty v danej veci.

36. Kasačný súd dodáva, že v právnom štáte - a v duchu všeobecného princípu spravodlivosti - nie je možné očakávať zvýhodnenie vo forme nevzniku povinností na základe či už neznalosti práva (sťažovateľka sa domnievala, že jej status SZČO sa neviaže na trvanie licencie L1A, ale na povolenie

na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia) alebo akéhokoľvek iného opomenutia. Princíp právnej istoty a spravodlivosti v práve sociálneho zabezpečenia znamená, že je potrebné zabezpečiť, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely (pozri sp. zn. 9Sžsk/16/2018).

37. Pokiaľ sťažovateľka namietala, že správny súd sa mal v napadnutom rozsudku vysporiadať aj so svojou argumentáciou v predchádzajúcom rozsudku, kasačný súd dáva sťažovateľke do pozornosti, že v poradí prvý rozsudok správneho súdu bol kasačným súdom zrušený, teda právne neexistuje. Nebol žiaden dôvod, aby správny súd v novom rozsudku vyhodnocoval svoje názory vyslovené v zrušenom rozsudku, ale naopak, svoje nové posúdenie veci mal povinnosť zosúladiť s názorom prezentovaným kasačným súdom v zrušujúcom rozsudku. Túto povinnosť riadne splnil a v intenciách právneho názoru kasačného súdu vec opätovne preskúmal, zamerajúc sa na zásadnú otázku trvania sociálneho poistenia sťažovateľky a v merite veci rozhodol správne, keď správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol, pričom jeho rozhodnutie nie je možné považovať za arbitrárne či nepreskúmateľné. Rovnako administratívne rozhodnutia vydané žalovanou a prvostupňovým správnym orgánom boli riadne odôvodnené a sťažovateľka ako účastníčka konania dostala odpoveď na všetky zásadné otázky. Skutočnosť, že so závermi rozhodnutí správnych orgánov a so závermi rozsudku správneho súdu nesúhlasí, nie je dôvodom na vyslovenie ich nezákonnosti.

38. Vzhľadom na vyššie uvedené vyhodnotil kasačný súd sťažnostné námietky sťažovateľky ako plne nedôvodné, pričom sám nezistil dôvody na zrušenie napadnutého rozsudku, preto bolo potrebné kasačnú sťažnosť zamietnuť podľa § 461 SSP.

39. O náhrade trov kasačného konania vo vzťahu k žalovanej bolo rozhodnuté podľa § 168 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Žalovaná bola v konaní úspešná, avšak súd jej náhradu trov konania nepriznal, pretože neboli splnené podmienky aplikácie § 168. Sťažovateľka ako neúspešný účastník kasačného konania nemá právo na náhradu jeho trov (§ 167 ods. 1 a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP).

40. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e je prípustný opravný prostriedok.